

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kž-rz 31/2020-7

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Damira Kosa, kao predsjednika vijeća, te Perice Rosandića, dr. sc. Marina Mrčele, Ileana Vinja i Ratka Šćekića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Martine Setnik, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženika M. Š. zbog krivičnog djela iz članka 120. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 53/91., 39/92., 91/92., 31/93. - pročišćeni tekst, 35/93. - ispravak, 108/95., 16/96. - pročišćeni tekst i 28/96.; dalje: OKZRH), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenima protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 2. prosinca 2019. broj K-rz-3/2019., u sjednici vijeća održanoj 7. lipnja 2022., u nazočnosti u javnom dijelu branitelja optuženika D. M., odvjetnika u V. G.,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni te se optuženik M. Š. za krivično djelo iz članka 120. stavka 1. OKZRH, na temelju tog članka, osuđuje na kaznu zatvora od 6 (šest) godina u koju mu se, na temelju članka 45. OKZRH, uračunava vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 20. veljače 2018. do 23. ožujka 2018.

II. Odbija se kao neosnovana žalba optuženika M. Š. te se u ostalom pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijskog suda u Zagrebu optuženik M. Š. proglašen je krivim zbog počinjenja krivičnog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. OKZRH te je na temelju te zakonske odredbe i uz primjenu članka 38. točke 2. i članka 39. stavka 1. točke 1. i stavka 2. OKZRH osuđen na kaznu zatvora od tri godine, u koju mu je, na temelju članka 45. OKZRH, uračunato vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 20. veljače 2018. do 23. ožujka 2018.

2. Na temelju članka 158. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17 - dalje: ZKP/08-17), oštećenici M. Š. Š. i Ž. Š. upućeni su da imovinskopravne zahtjeve ostvare u parnici.

3. Na temelju članka 148. stavka 1. u vezi s člankom 145. stavkom 2. točkama 1. i 6. ZKP/08-17 odlučeno je da je optuženik dužan naknaditi troškove kaznenog postupka na ime troškova svjedoka u iznosu od 305,00 kuna i paušalnu svotu u iznosu od 2.000,00 kuna.

4. Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog odluke o kazni, s prijedlogom da „Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu preinači“.

5. Protiv presude žali se i optuženik M. Š. po branitelju D. M., odvjetniku u V. G. „iz svih zakonom dopuštenih razloga“, s prijedlogom „da se u odnosu na optuženika donese oslobađajuća presuda, podredno da temeljem čl. 483 st.1 ZKP-a ukine pobijanu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje“. U žalbi je zahtijevana i obavijest o sjednici vijeća čemu je i udovoljeno.

6. Državni odvjetnik podnio je odgovor na žalbu optuženika s prijedlogom da „Vrhovni sud Republike Hrvatske odbije žalbu optuženika kao neosnovanu te preinači pobijanu presudu u odnosu na odluku o kazni iz razloga pojašnjenih u žalbi Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu od 15. siječnja 2020.“

7. Sukladno članku 474. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19 - dalje: ZKP/08-19), spis je bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

8. Sjednica vijeća je održana u prisutnosti branitelja optuženika D. M., odvjetnika u V. G., dok na sjednicu nisu pristupili uredno izviješteni državni odvjetnik i optuženik pa je sjednica održana u njihovoj odsutnosti, sukladno članku 475. stavku 4. ZKP/08-19.

9. Žalba državnog odvjetnika je osnovana, dok žalba optuženika nije osnovana.

U odnosu na žalbu optuženika, osim zbog odluke o kazni

9.1. Pobijajući prvostupanjsku presudu zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08-17 optuženik u žalbi ističe da je prvostupanjski sud propustio „navesti, utvrditi i obrazložiti vezu između inkriminiranog kaznenog djela i oružanog sukoba“, odnosno utvrditi i obrazložiti okolnosti koje bi ukazivale na namjeru optuženika na poduzimanje nasilnih radnji determinirane upravo oružanim sukobom a ne primjerice ranijim prijetnjama oštećenika H. M.“, čime zapravo žalitelj ukazuje na žalbenu osnovu pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja o čemu će biti riječi u nastavku.

9.2. Ispitujući pobijanu presudu na temelju odredbe članka 476. stavka 1. točke 1. ZKP/08-19, Vrhovni sud Republike Hrvatske nije utvrdio da bi bila počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka koju ističe žalitelj, a ni neka duga povreda na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

9.3. Protivno žalbenim navodima optuženika, prvostupanjski sud je pravilno ocijenio sve provedene dokaze, prvenstveno iskaze ispitanih svjedoka kako pojedinačno i u vezi s ostalim iskazima svjedoka, tako i u odnosu na obranu optuženika te potom pravilno zaključio da je optuženik u svom ponašanju ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. OKZRH na način kako je to opisano u činjeničnom opisu izreke pobijane presude.

9.4. Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da je optuženik, kao pripadnik 55. lakog artiljerijskog divizionu pričuvnog sastava Zbora narodne garde Republike Hrvatske, za vrijeme trajanja nemeđunarodnog oružanog sukoba između vojnih i policijskih jedinica tzv. „S. K.“ i regularnih postrojbi H. i P., kritične zgrade na području S. i K. postupao zajednički i dogovorno s H. M. s ciljem da usmrte civila srpske nacionalnosti R. Š., kojeg je u konačnici H. M. i ubio hicima iz vatrenog oružja, a što je protivno članku 3. IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. i članku 4. stavku 2. Dopunskog protokola ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II). Takav zaključak prvostupanjski sud pravilno izvodi iz njihovog koordiniranog postupanja koje se sastoji od niza aktivnosti koje započinju odlaskom na adresu oštećenika kada zajedno ulaze u zgradu lažno se predstavljajući R. Š. i njegovoj supruzi kao policijski službenici govoreći mu da ga odvođe na obavijesni razgovor, a potom se te aktivnosti nastavljaju odvođenjem R. Š. u vozilo i vožnjom na groblje gdje optuženik i H. M. naoružani puškama zajedno s R. Š. izlaze iz vozila, nakon čega H. M. ispaljuje u oštećenika više hitaca iz vatrenog oružja, a uslijed zadobivenih strijelnih ozljeda R. Š. umire. Pritom, za krivičnopravu odgovornost optuženika nije odlučno, kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud, što optuženik nije ispalio streljivo iz puške u oštećenika jer sve naprijed navedene koordinirane aktivnosti optuženika i H. M. upućuju na činjenicu da je kod optuženika postojala svijest i volja za zajedničkim djelovanjem s ciljem da se oštećenika ubije, pri čemu je bio svjestan o kojoj se osobi radi i u kojim okolnostima se predmetni događaj odvija.

9.5. Neosnovan je žalbeni navod optuženika da „nije znao da bi cilj odvođenja oštećenika iz njegovog stana u S. i njegovo dovođenje u K. bilo usmrćenje“ jer iz iskaza svjedoka H. M., kojemu sud s pravom poklanja vjeru, proizlazi da je optuženik znao da se oštećenika ne odvodi iz stana u zapovjedništvo, kako to optuženik neutemeljeno tvrdi u žalbi, već da je cilj odvođenja bila likvidacija, a tu činjenicu posredno potvrđuje u svom iskazu i svjedok Š. G. koji je naveo da mu je M., nakon što je zajedno s optuženikom i R. Š. ušao u vozilo, rekao da vozi do groblja u K.

9.6. S obzirom na tako utvrđeno činjenično stanje, prvostupanjski sud je, nasuprot žalbenim prigovorima optuženika, pravilno odbio kao nevažne dokazne prijedloge obrane da se u svojstvu svjedoka ispituju svjedoci D. Š., I. M., M. B. i M. Š. jer okolnosti na koje je predloženo ispitivanje tih svjedoka, odnosno na okolnost

utvrđivanja neistinitosti dijela iskaza svjedoka N. F. i Š. G. u odnosu na ponašanje optuženika nakon kritičnog događaja, i prema mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, nisu od značaja za pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u konkretnom slučaju.

9.7. Stoga, imajući na umu da je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice, koje žalbenim navodima nisu dovedene u sumnju, nije osnovana optuženikova žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

U odnosu na žalbe državnog odvjetnika i optuženika zbog odluke o kazni

10. Pobijajući odluku o kazni državni odvjetnik navodi da optuženiku protek vremena od počinjenja krivičnog djela nije trebalo cijeliti olakotnom okolnošću jer je dugotrajnost trajanja postupka povezana s trajanjem izvida. Također smatra da je optuženiku kao otegotno trebalo cijeliti izostanak kajanja i žaljenja kao i iskazanu izrazitu upornost u realizaciji krivičnog djela koja se očituje u tome da je optuženik jedna od osoba koja je i prije inkriminiranog događaja sudjelovala u privođenju oštećenika u K. Državni odvjetnik navodi da je optuženik kao vojnik, bez ovlasti i zapovijedi, napustio položaj i otišao u grad te u noćnim satima izveo iz zgrade radi usmrćenja nenaoružanog civila srpske nacionalnosti čime je narušio ugled H. i dignitet Domovinskog rata koju okolnost mu je, po mišljenju državnog odvjetnika, trebalo cijeliti kao otegotnu. Zbog svega navedenog, državni odvjetnik smatra da je kazna izrečena optuženiku preblaga.

10.1. Premda se optuženik ne žali zbog odluke o kazni, ističe žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, zbog čega je ovaj sud postupio sukladno članku 478. ZKP/08-19.

10.2. Ispitujući u povodu žalbi stranaka osnovanost odluke o kazni, Vrhovni sud Republike Hrvatske je ocijenio da je prvostupanjski sud pravilno utvrdio okolnosti koje su, u smislu odredbe članka 37. stavka 1. OKZRH, od utjecaja da kazna po vrsti ili mjeri bude lakša ili teža za počinitelja (neosuđivanost optuženika, kako prije, tako ni poslije inkriminiranog događaja, roditeljstvo i protek vremena od počinjenja djela kojemu optuženik nije doprinio) te ih potom pravilno vrednovao kao olakotne. Međutim, u pravu je državni odvjetnik kada u žalbi tvrdi da je optuženiku otegotnim trebalo cijeliti činjenicu da je predmetno krivično djelo počinio kao vojnik koji je u noćnim satima samoinicijativno napustio borbeni položaj, otišao u grad izvan zone ratnih operacija u stan nenaoružanog civila srpske nacionalnosti radi njegovog usmrćenja, čime je i po mišljenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, narušen ugled i čast H. kao i dignitet Domovinskog rata, kako to opravdano u žalbi ističe državni odvjetnik.

10.3. Cijeneći sve naprijed iznijete okolnosti, ocjena je ovog suda da u konkretnom slučaju nije bilo mjesta primjeni odredaba o ublažavanju kazne ispod zakonom propisanog minimuma kazne za krivično djelo iz članka 120. stavka 1. OKZRH (kazna zatvora najmanje 5 godina ili kazna od 20 godina) jer utvrđene olakotne okolnosti ne predstavljaju u svom zbiru one osobito olakotne okolnosti koje bi opravdavale blaže kažnjavanje. Stoga je kazna zatvora od šest godina ona kazna

koja je u svemu primjerena okolnostima počinjenja djela, težini i društvenoj opasnosti djela, stupnju krivnje te ličnosti optuženika i može utjecati na optuženika, a i na sve ostale da ne čine kaznena djela i da shvate da je činjenje kaznenih djela pogibeljno, a kažnjavanje počinitelja pravedno. Izrečena kazna sadrži dostatnu moralnu osudu za zlo koje je optuženik počinjenjem djela prouzročio i dostatnu društvenu osudu za počinjenje djela.

11. Slijedom iznijetoga, odlučeno je kao u izreci, na temelju članka 482. i članka 486. stavka 1. ZKP/08-19.

Zagreb, 7. lipnja 2022.

Predsjednik vijeća:
Damir Kos, v.r.